

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quæ beneficia & coram quo superiore renunciari possunt. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

men hanc constitutionem, quoad hanc secundam conditionem non videtur vni receptam, sed potius à principio fuisse ab ea suppletam. Garcia 11. *par. de benef. cap. 3. num. 270.* August. Barbofa allegat. 69. num. 48. & consequenter nec pœnas ob hanc causam ibidem impositas. Quod si ordinarius abque aliqua ex supradictis causis resignationem admittat, nulla est admissio, nullam tamen pœnam obinde ipso iure incurrit. Flamin. lib. 5. dicta q. 6. n. 215. Vgolin. de potest. Episc. c. 50. §. 18. n. 6. Barbofa allegat. 69. n. 46.

8 Sed est dubium, an supradictæ causæ, & conditiones seruandæ sint in resignatione facta ex causa permutationis?

Credo non esse necessario seruandas; quia in permutatione non est locus fraudi, sicut in resignatione simplici; cum permutatio beneficiorum reciproca beneficij resignationem contineat, eaque de causa in supradicta constitutione Pij V. expressè permittuntur permutationes beneficiorum, vel officiorum iuxta canonicas sanctiones, & Apostolicas constitutiones; quæ autem hæc sunt, tradit Azor. 2. *par. in fin. lib. 7. c. 26. q. 26.* & iuxta dicemus

S. II.

Quæ beneficia, & coram quo superiore renunciarî possunt.

- 1 Superioris auctoritas semper necessaria est.
- 2 Resignationem sub conditione solus Pontifex admittit potest, simplicem ordinarius. Et quis hic ordinarius sit.
- 3 Vicarius Episcopi non habet potestatem admittendi resignationes, nisi ei concedatur.
- 4 Capitulum sede vacante hanc potestatem habet.
- 5 Omnia beneficia, esto reseruatâ sint, possunt purè & simpliciter resignari coram ordinario.
- 6 Qualiter beneficium, ad cuius titulum es ordinatus, resignare potes.
- 7 Beneficium, quo per delictum es priuatus, vel venis priuandus, plures censent te resignare non posse.
- 8 Beneficium, quo priuandus venis, resignare poteris absolute.
- 9 Item in fauorem.
- 10 Extenditur, esto alius tuum beneficium impetrasset in eorum priuationis.
- 11 Apponitur limitatio, nisi scires impetrationem ab alio factam sed non admittitur.
- 12 Extenditur doctrina ad resignationem ex causa permutationis.
- 13 Quid dicendum de beneficiis, quibus ipso iure per delictum priuatus es?

1 **C**eterum est superioris auctoritatem necessariam esse ad resignationem; siue resignatio sit pura, siue sub conditione. constat ex c. *admonet. c. ult. de renunciat.* Ratio autem huius decreti ea est, ne beneficia Ecclesiastica reuertantur bona patrimonialia, de quibus liberè beneficiarius potest disponere, & ne debito minuito, etiam acquirit Ecclesia priuatus. Quod si aliquis absque auctoritate superioris beneficium renunciet, renunciatio non tenet, nec beneficium vacat etiam quoad resignantem; sed potest beneficium administrare, quouique in pœnam delicti commissi beneficio priuatur à superiore, vt verè priuati potest. Ab hac doctrina excipiendum est ius ad beneficium præsentatione, nominatione, seu electione, aut collatione non acceptata acquiritur, cui propterea auctoritate cedere potes. Quia non cedis beneficio, sed iuri ad illud. Idemque est de cessione iuris in beneficio litigioso; quæ omnia latius dicemus *in ult. de relig. disp. de simonia. punct. 17.*

2 Si sub conditione resignatio fiat, solus Pontifex eam admittit potest, vt tenent omnes doctores (excipe resignationem ex causa permutationis, quæ ab ordinariis potest expediri). Ordinarij namque solum possunt simplicem, & puram resignationem admittit ex causis superius allegatis, vt in supradicta constitutione Pij V. cauetur, alioquin simoniam contractent.

3 Qui autem sit hic superior ordinarius, qui has resignationes simplices admittit potest? Respondeo eum esse, qui potestatem habet instituendi, & destituendi. Quia renunciatio beneficij est quædam beneficij depositio. Debet ergo fieri coram eo, qui deponendi à beneficio potestatem habeat. Quocirca si ad inferiorum Episcopo competat beneficij collatio, qui tamen à beneficio beneficiarium amouere non potest, non poterit coram illo fieri beneficij resignatio. sic Gloss. *cl. m. 1. de renunciat. & Panor. in c. admonet. de renunciat.* Azor. 2. *par. in fin. lib. 7. c. 19. q. 7.* August. Barbofa allegat. 96. n. 4. & multis allegatis Garcia 11. *par. de benef. c. 3. §. 1. n. 251.*

4 Hinc fit vicarium Episcopi non habere potestatem admittendi resignationes, nisi ei ab Episcopo expressè concedatur; quia non habet potestatem amouendi clericum à beneficio *cap. 2. de vicarij officio. in c. & multis relatis docet Garcia 11. par. de benef. cap. 3. num. 255.* Barbofa allegat. 54. num. 66. Quod adeo re-

rum est, vt esto illi concessa sit potestas conferendi beneficia, non censatur concessa potestas admittendi resignationes; aut contra, quia sunt diuersa. Barbofa *supra. num. 67.* Garc. 11. *p. c. 3. num. 163.*

4 Fir secundo capitulum sede vacante potestatem habere admittendi resignationes purè factas; quia succedit Episcopo in omnibus, quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus à iure expressis. Cum autem admissio resignationis pertineat ad Episcopi iurisdictionem, neque inueniatur in iure excepta capitulo, sit sanè ad ipsum pertinere. Flamin. lib. 7. *de resign. q. 23. n. 20.* Azor. 2. *par. lib. 7. c. 19. q. 7.*

5 Si vero de beneficiis resignandis loquamur, omnia beneficia siue reseruatâ sint, siue non, possunt purè, & simpliciter coram ipsis resignari. Nam licet ordinarij beneficia reseruatâ prouidere non possint, eorum tamen resignationes optime possunt admittit. Quia nullibi est prohibitum. Et sic possunt ordinarij à beneficiis reseruatâ clericis delinquentes amouere, ita possunt eorum beneficiorum resignationes admittit. Flamin. lib. 7. *de resignat. q. 14. n. 5.* Aug. Barbofa allegat. 69. n. 23. Azor. 2. *par. lib. 7. q. 9. c. 26.* Item possunt beneficia iuris patronatus, inconsulto patrono, coram ordinariis resignari, non tamen prouideri; quia in resignatione pura non præiudicatur patrono, bene tamen in collatione. Azor. *dicto lib. 7. c. 25. q. 4.* Beneficio item litigioso cedere potes gratia, & fauore colligantis, quia hac cessione licem extinguis. Non tamen potes in alium transfere, donare, aliquo modo cedere, iuxta *text. in c. 2. ne lite pendente in c. & tradit Azor. 2. par. lib. 7. c. 25. q. 3.*

6 Quocirca solum de duplici beneficio est aliquis difficultas, an resignari possit? Primo de beneficio, ad cuius titulum sacer ordinatus es. Secundo de beneficio, quo ratione delicti es ipso iure priuatus, vel venis priuandus: Et quoad primum regula certissima est; si non habes vnde te sustentare possis, nullam esse resignationem, nisi hac qualitate expressa; quia est expressè contra Trident. *sess. 21. cap. 2. de reformat.* Quod non solum habet vetum in resignatione facta coram ordinario, sed etiam in manibus Pontificis. Nam concilium absolute loquitur, neque Pontifex præsumendus est velle decreto ita prudenti derogare.

Quod si de facto habes vnde commodè viuere possis, vel beneficium cum pensione sufficienti ad te sustentandum resignes, iam verideri intentioni concilij satisfacere. Ergo poteris tunc beneficium resignare, quin exprimas fuisse ad illius titulum ordinatum. Aliqui hoc concedunt, sed immerito. Nam licet satisfactum sit fini concilij, non tamen eius dispositioni. Adde neque intentioni concilij fuisse satisfactum, non enim concilium mentionem illius qualitatis expostulauit in resignatione faciendâ eo solo sine, vt ordinatus haberet vnde commodè viuere posset, sed etiam vt ita firmiter haberet, vt non posset se ea commoditate priuare; quare amittens resignationem beneficij, ad cuius titulum ordinatus es, poterit loco beneficij patrimonium, vel pensionem subrogare, ita vt inualida sit illius alienatio; sicut est inualida alienatio beneficij ad cuius titulum es ordinatus. Quæ omnia fieri non possunt nisi in resignatione illam qualitatem exprimas; tenet ergo eam exprimere, tametsi aliunde habeas vnde te sustentare, possis, sic Garcia *de benef. 2. p. c. 5. per totum, specialiter de n. 214.* August. Barbofa allegat. 19. n. 35.

7 Quoad secundum de beneficio, quo es ipso iure priuatus ob delictum, vel venis priuandus, non de iure doctores, qui sentiant in vtroque casu te non posse tale beneficium resignare in fauorem, bene tamen posse absolute, & simpliciter resignare. Quia in resignatione simplici, & pura, nullum videtur prouidendi fieri præiudicium. Fir tamen ex resignatione conditionali, cum ex illa obligetur prouidere beneficium secundum voluntatem resignantis; & posito delicto, facta que priuatione liberè prouidetur esset.

8 Cæterum vt cum distinctione procedamus, prius dicendum est de beneficio, quo per delictum venis priuandus, deinde de beneficio, quo ipso iure priuatus es. Et quidem te posse beneficium, quo priuandus venis, resignare purè, & simpliciter ante priuationem, sed omnes doctores firman, cum Glossa *in c. 2. vt lite pendente lib. 6.* vt videtur est apud Ioann. Curtier. lib. 3. *canon. quest. cap. 5. d. num. 29.* Couart. *in l. m. si furiosus de homicidio 2. p. rel. §. 3. n. 7.* Flamin. lib. 3. *de resignat. q. 16.* Garcia 1. *par. de benef. 3. d. n. 62.* Ratio est superius dicta; quia nemini præiudicium caulas, cum beneficium prouidendum remittis, imo tibi gratum haberi potest, quod priuationem futuram præuenis. Quapropter si accusatus sis de homicidio, perjurio, aliove crimine, ob quod beneficio priuandus esses, posses ante priuationem ipso facto beneficio cedere quia non cedis beneficio litigioso, sed beneficio ritè, & pacificè possessio esse ex timore priuationis futuræ ob crimen commissum: sic relati doctores.

9 Quod autem in supradicto casu possis beneficium in fauorem resignare, docent Ioann. Curtier. Couart. Flamin. & Garcia *supra*, & alij apud ipsos. Et ratio est efficax, quia regulariter cuiuslibet datum est proprium beneficium resignare in fauorem; sed ob commissum delictum hæc potestate non reperitur priuatus, cum non reperitur priuatus ipso beneficio. Ergo poterit

poterit illud in fauorem alterius resignare. Neque obstat ex hac resignatione prauidium prouenire ordinario, eo quod impediatur a libera illius prouisione: quia hoc prauidium est per accidens; & non spectandum, cum iure tuo utaris. Neque ad valorem huius resignationis requiritur expressio criminis, quo ligatus es. Quia nullibi cauetur talis expressio, vt aliis relatis docet Garc. 1. p. de benef. c. 3. n. 120. quamuis alij contra teneant, sed absque firmo fundamento.

10 Extende supradictam doctrinam, etiam si alius tuum beneficium impetrasset in euentum priuationis. Quia hac impetratio non impedit, quin tu vti possis iure, & potestate, quam habes beneficium resignandi; si quidem ipse impetrans ius habet ad beneficium non absolute, sed sub conditione, quod illo priuatis: potes ergo positionem huius conditionis impedire renuncians beneficio. Neque obinde dici potes te tollere ab impetrante ius quaesitum, cum non sit illi quaesitum, nisi in euentum conditionis. sic Couart. dicta clement. si furiosus. 2. p. §. 3. n. 7. Ioann. Gutierrez dicto cap. 5. num. 39. Thom. Sanchez in praecipua decal. lib. 2. cap. 26. num. vlt. Garcia 1. p. de benef. cap. 3. num. 72.

11 Limitant hanc extensionem plures doctores, quos refert, & sequitur Gutier. dicto lib. 2. canon. quast. cap. 5. a num. 41. & 42. casu quo scitis impetrationem ab alio factam. Nam tunc fraudulenter procedis resignans beneficium, praecipue si non in fauorem alicuius, sed absolute resignationem faceres; quia conueniens solum resignare ad impediendam alterius impetrationem. Non igitur hac resignatio valere debet in prauidium impetrantis: & fauet text. in cap. 2. de renunciat. in 6. vbi habes renem prabendam, & credens pinguem breui vacaturam, sciens tertium alium obtinisse a Pontifice indultum pro prima vacatura, suam resignauit, vt in ea ille tertius provide-ret, ipse vero resignans pinguiorem breui vacaturam obtine-ret. Et Pontifex respondit, quod confido de praedicta fraude resignantis, expectans Apostolicus omnia prabenda sic resignata provideatur in prabenda secundo vacatura, & resignans carcat prabenda habita, & ambita. Ergo resignans animo, & intentione impediendi impetrationem alterius, fraudem committit. Ergo non im-pedit ius alterius.

Sed hac limitatio probanda non est. Non enim dici potest fraudem committere suo iure utens, vt licet ex animo peruerso renunciationem faceret, solum in animo adesset malitia, sed non in effectu. Neque casus d. cap. 2. vtget. Nam concessio ex-pectatiuae tibi facta fuit pro prabenda primo vacatura, rebus ordinario cursu succedentibus, non pro prabenda ex industria, & ex malitia vacante, ac proinde posita malitiosa, & fraudu-lenta vacatione non ponitur conditio requisita, vt habens gra-tiam expectatiuae teneatur illa vti, ac proinde renunciatio frau-dulenta, esto valida sit, non prauidiat expectanti. Secus vero est in praesenti casu, vbi renuncians beneficio, quod times ob-delictum tibi esse auferendum. Nam esto neccas impetranti illud in euentum priuationis; quia impedis, vt purgetur con-ditio, sub qua ei concessum est. Non tamen ex hoc nocumen-to, quod per accidens sequitur, impediti potes iure quod habes renuncians: & ita tenet Couart. in dicta clement. si fu-rius. de homicidio 2. part. §. 3. num. 7. Plaza de delict. cap. 11. num. 10. & aliis relatis Garcia 1. p. de benef. cap. 3. nu-mero 84.

12 Secundo extendenda est supradicta doctrina ad renun-ciationem ex causa permutationis; si quidem delictum non im-pedit, quin beneficium resignandum, & permutandum tuum sit. Quod si dicas impedire delictum commissum, quod nouiter beneficium acquiras, quia te infamem, & irregularem consti-tuit, & consequenter impedire resignationem ex causa per-mutationis, quia hac consistit in depositione proprii beneficii, & acquisitione alterius. Facile respondere poteris, si aduersas non quodlibet crimen, ob quod beneficio priuandus venis, te con-sistit infamem, & irregularem, ac proinde neque incapac-tem beneficii acquirendi: sed gratis concessio quod nouiter be-neficium non acquiras, non inde inferitur resignationem ex causa permutationis non valere, quia qui tecum beneficium per-mutat, in culpa non est, quominus tibi beneficium trans-feratur, ac proinde tibi imputari debet, quod beneficium de nouo non acquiras. Ergo resignatio debet subsistere; & ita tenet, aliis relatis, Garcia dict. 11. p. de benef. cap. 3. a nu-mero 67.

13 Maior difficultas est de beneficiis, quibus ipso iure pri-uatus es ob delictum, an inquam hac ante sententiam declara-toriam criminis possis resignare, & permutare? Sed huic diffi-cultati, tract. 4. de fide. disp. 4. punct. 5. satis fecimus: ibi enim di-ximus, attenta communi sententia, nec resignari in fauorem, nec permutari posse, quia sunt Sedi Apostolicae reserua-ta: sed concessio quod resignati possint, aut permutari, eo quod ante sententiam declaratoriam criminis non videaris titulo, neque do-minio beneficiorum priuari. Facta tamen declaratione resignatio, & permutatio facta rescinditur, & nulla redditur, ac si a puncto commissi delicti nulla fuisset declarata. Sic vltra relatos ibi tenet Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 3. num. 190. Aduertit tamen Garcia 1. p. de benef. c. 3. num. 117. horum beneficiorum resignationem va-

lidam esse, si fiat in fauorem ex clausulis generalibus apponi so-litis, siue praemissio, siue alio quouis modo vacet, dummodo alteri non sit quaesitum in tali beneficio. Nam verum est vacare be-neficium ex resignatione, vel alio modo, scilicet priuatione; ne-minique esse ius quaesitum.

S. III.

Qui possint beneficia renunciare.

- 1 Omnibus licet beneficia renunciare.
- 2 Excipitur clericus in sacris, si non habet aliunde unde com-mode viuat.
- 3 Secundo excipitur infirmus, nisi post resignationem approba-tam vixerit 20. dies ex reg. Cancell.
- 4 Neque sanus, nisi illud tempus vixerit, resignare poterit.
- 5 Comprehendit dicta regula quemlibet exemptum.
- 6 Et quemlibet resignationem, seu cessionem.
- 7 Esto coram legato Pontificis facta.
- 8 Et cuiuscunque beneficii sit.
- 9 Item esto resignatio facta sit per procuratorem.
- 10 Qualiter dies computentur.
- 11 An reputari debeant incepti pro completis.
- 12 Minor 25. annis non prohibetur resignare.
- 13 An concedenda illi sit restitutio in integrum.
- 14 Trident. decretum scilicet, 25. c. 10. de regularib. habeat locum in resignatione beneficiorum facta a nouitio. Affirmat plures.
- 15 Probabilius est oppositum.
- 16 Quid dicendum, si non habeat aliunde, ex quo vivere possit, vel fuisse ad illius ritulum ordinatus.
- 17 Ante suspensionem habitus non potes beneficium resignare, si aliunde non habes unde viuas, vel fuisse ad illius ri-tulum ordinatus.
- 18 Proximus professioni bene poteris.

1 Regula est per se omnibus licere beneficia resignare iusta causa intercedente, nisi specialiter prohibeantur, quia cuiuslibet datum est suo iuri sponte cedere. Quapropter videndum est quibus a iure prohibeatur resignatio, vt inde constet quibus licita resignatio sit.

2 Primo prohibetur resignatio beneficii clerico in sacris constituto, si non habet aliunde, ex quo spectata eius qualitate decenter sustentetur, tamen ad illius beneficii ritulum non fuerit ordinatus. Habetur expressio in constitutione Pij V. §. 2. que incipit, Quanta Ecclesia Dei. Et licet hac constitutio solum de resignatione facta coram ordinario loquatur, habet tamen locum in resignatione in curia, vbi nulla resignatio admittitur, nisi cum clausula, quod resignans habeat unde commodè vi-vere possit. Quod qua ratione intelligendum sit, arbitrio priu-entis relinquunt spectata resignantis qualitate, sic Garcia 1. p. de benef. cap. 3. n. 198. Aloysius Riccius resolu. 272. in fine. August. Barbosa alleg. 19. n. 40.

3 Secundo infirmo prohibetur resignare, permutare, aut quouis modo cedere beneficio, nisi post resignationem, cessionem, seu depositionem a iure approbatam 10. dies sustentauerit: sic ex reg. Cancell. regula de infirmis beneficia resignantibus. Que sic se habet. Item voluit Sanctissimus D. N. Papa, quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquid beneficium sine simpliciter, siue causa permutationis, siue alias dimiserit, aut ibi-lus commendae cesserit, seu ipsius beneficii vitiosis dissolutione con-senserit, etiam vigore supplicationis, cum esset sanus sanus, & postea infra viginti dies a die per ipsum resignantem praefixam consensu computandos, de ipsa infirmitate decesserit, ac ipsum beneficium quouis autoritate conferatur per resignationem sic factam, collatio huiusmodi nulla sit, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare. Hactenus regula, quam habet explicat Rebuff. 3. part. prax. benef. tit. de resign. vniuers. vniuers. persona. Flamin. Paris. lib. 22. Azor. 2. part. lib. 7. c. 28. Iure com-muni omnibus concessum erat beneficia quouis tempore resignare, cedere, aut permutare: ne fraudibus locus daret, ne beneficia quasi bona temporalia consanguineis relinquuntur, merito Bonif. VIII. & reliqui Pontifices successores statuerunt, ne cessiones, res-ignationes, aut beneficiorum depositiones illo tempore factae firmitatem haberent.

4 Circa quam regulam breuiter aduerto, etsi loquatur de infirmo resignante, iam ex stylo, & praxi recepta, intelligi de-be-re de quolibet etiam sano beneficium resignante, quod indi-cant illa verba, quae in regula multis abhinc annis sunt addita, ibi, etiam vigore supplicationis dum esset sanus resignare, & con-tinuit Flamin. lib. 12. q. 6. n. 7. Azor. 2. p. in fin. moral. lib. 7. cap. 28. quast. 3.

5 Secundo hac regula comprehendit quemcunque resignan-tem, quantumvis exemptum, etiam si sit Episcopus, Archiepiscopus, sanctaeque Romanae Ecclesiae Cardinalis. Quia regula signo vniuersali utitur, ibi, si quis in infirmitate constitutus. Ple-min. quast. 4. num. 6. 14. & 21. Rebuff. gloss. 1. num. 4. Azor. quast. 2.

6 Tertio

DE
CASA
PAL.
TOR